

Skarzynski Tinnitus Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Skarzynski Tinnitus Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30448>

Özet

Tinnitus (kulak çınlaması), bireylerin yaşam kalitesini ve psikososyal iyiliğini olumsuz etkileyen yaygın bir işitsel semptomdur. **Skarzynski Tinnitus Ölçeği**, bu semptomun neden olduğu subjektif rahatsızlık düzeyini, psikolojik etkilerini ve genel yaşam üzerindeki yükünü standart ve güvenilir bir şekilde ölçmek amacıyla geliştirilmiş **psikometrik** bir araçtır. Ölçek, genellikle tinnitusun şiddetinden ziyade, hastanın bu duruma verdiği kişisel tepkiyi ve semptomun günlük fonksiyonlar üzerindeki etkisini değerlendirilmeye odaklanır.

Bu ölçeğin Türkçe diline **uyarlaması**, Bahar Baba tarafından 2020 yılında Ege Üniversitesi'nde tamamlanan yayımlanmamış bir yüksek lisans tezi aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türk popülasyonunda geçerliliğini ve güvenilirliğini inceleyerek, klinik ve araştırma ortamlarında tinnitusun etkilerini bilimsel standartlara uygun olarak değerlendirebilme imkanı sunmuştur.

Anahtar Kelimeler

Skarzynski Tinnitus Ölçeği, **Tinnitus**, Kulak Çınlaması, Yaşam Kalitesi, Psikometrik, Uyarlama, İtme Sahtesi, Öz Bildirim Ölçeği.

Yazarlar

Bahar BABA (Türkçe Uyarlama Çalışması Sorumlu Yazarı).

Amaç

Skarzynski Tinnitus Ölçeği'nin birincil amacı, tinnitus hastalarının yaşam kalitesini ve hastalarının günlük yaşam aktiviteleri, uyku düzeni ve duygusal durum üzerindeki etkisini nicel olarak belirlemektir. Bu araç, tinnitusun neden olduğu fonksiyonel bozulma ve psikososyal stresi ölçerek, klinisyenlere hastanın genel yükünü değerlendirmede yardımcı olur.

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasının temel amacı, uluslararası alanda kabul görmüş bu geçerli ve güvenilir araç Türk kültürüne adapte etmek ve böylece Türkiye'deki KBB uzmanlarının, odyologların ve psikologların tinnitus yönetiminde kullanabilecekleri standart bir ölçüm aracı sağlamaktır. Bu, tedavi etkinliğinin izlenmesi ve bireyselleştirilmiş müdahale planlarının oluşturulması açısından büyük önem taşımaktadır.

Yapı

Skarzynski Tinnitus Ölçeği, tinnitusun karmaşık doğasını yakalamak üzere çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Ölçek, sadece algılanan sesin şiddetini değil, aynı zamanda bu sesin neden

olduğu ikincil etkileri de değerlendirir. Tipik olarak değerlendirilen yapısal boyutlar arasında tinnitusun neden olduğu dikkat dağınıklığı, uykusuzluk, anksiyete ve depresif semptomlar üzerindeki etki yer alır.

Ölçeğin maddeleri, hastanın subjektif deneyimlerini ve bu deneyimlerin yaşam kalitesi üzerindeki somut sonuçların sorgular. Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin orijinal teorik yapısını Türk örnekleminde faktör analizi yoluyla doğrulanması hedeflenmiştir, bu da aracın kültürel olarak da geçerli bir yapısal model sunduğunu gösterir.

Geçerlik

Ölçeğin **geçerliliği**, aracın gerçekten tinnitusun rahatsızlık düzeyini ölçüp ölçmediğini gösteren kritik bir psikometrik özelliktir. Baba (2020) tarafından yürütülen Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapı geçerliliği (faktör analizi ile) ve ölçüt bağımlı geçerliliği incelenmiştir.

Yapı geçerliliği analizleri, ölçek maddelerinin tinnitusun teorik olarak kabul edilen boyutların temsil ettiğini doğrulamıştır. Ayrıca, eşzamanlı geçerlik analizleri kapsamında, Skarzynski Tinnitus Ölçeği'nin, bilinen ve kabul görmüş diğer tinnitus veya yaşam kalitesi ölçekleri ile beklenen yönde güçlü korelasyonlar gösterdiği tespit edilmiştir. Bu bulgular, ölçeğin Türkçe formunun klinik uygulamada doğru ve anlamlı sonuçlar ürettiğini desteklemektedir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçeğin ölçtüğü yapıyı tutarlı ve hatasız bir şekilde ölçme derecesidir. Skarzynski Tinnitus Ölçeği'nin Türkçe formunun güvenirlilik analizinde, iç tutarlılık (homojenlik) ve zamana bağlı kararlılık (test-tekrar test güvenilirliği) incelenmiştir.

Baba (2020) tezinde, ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa değeri) raporlanmış olup, bu değerlerin kabul edilebilir akademik standartların üzerinde olduğu belirtilmiştir. Bu yüksek iç tutarlılık, ölçekteki tüm maddelerin aynı temel yapıyı, yani tinnitusun neden olduğu rahatsızlık düzeyini ölçmede başarılı olduğu göstermektedir. Test-tekrar test güvenilirliği sonuçları ise, ölçeğin kısa zaman aralıklarında uygulandığında kararlı puanlar verdiğini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Faktör analizi, **Skarzynski Tinnitus Ölçeği'nin** altında yatan gizil boyutları ortaya çıkarmak için kullanılmıştır. Orijinal ölçek, tinnitusun etkilerini duygusal, bilişsel ve davranışsal alanlara ayrıran belirli faktör yapısına sahiptir.

Türkçe uyarlama sürecinde, açıklayıcı ve/veya doğrulayıcı faktör analizleri uygulanarak, ölçeğin orijinal faktör yapısını Türk popülasyonu verilerine ne ölçüde uyum sağladığı

değerlendirilmiştir. Bu analizler sonucunda, ölçeğin kültürel adaptasyon sonrasında da psikometrik açıdan sağlam bir yapı sergilediği ve orijinal ölçekle benzer boyutlar ölçtüğü kanıtlanmıştır.

Araç

Test Türü: Öz Bildirim Ölçeği, Psikometrik Değerlendirme Aracı.

Biçim: Maddelerin belirli bir Likert tipi derecelendirme skalası kullanılarak yanıtlandırılan öz bildirim formatı.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama: Baba, 2020), Orijinal Dil (Muhtemelen İngilizce veya Polonya Dili).

Popülasyon Grubu: Tinnitus şikayeti olan veya klinik olarak tinnitus tanısı almış bireyler.

Yaş Grubu: Ergenlik dönemi ve üzeri yetişkin popülasyon.

Popülasyon Detayları: Tinnitusun günlük yaşam, uyku ve ruh sağlığı üzerindeki etkisini değerlendirmek isteyen klinik veya araştırma örneklemi.

Test Metodolojisi: Katılımcılar, tinnitus semptomlarının kendilerini ne ölçüde veya ne sıklıkta etkilediğine dair sunulan ifadeleri derecelendirirler. Elde edilen yanıtlar toplanarak genel bir tinnitus rahatsızlık puanı veya alt boyut puanları hesaplanır.

Anahtar Kelimeler

Tinnitus Yönetimi, Duygusal Etki, Fonksiyonel Kısıtlama, İtme Kaybı, Odyoloji, Güvenirlilik, Psikososyal Değerlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut Değil

Kurum E-posta Adresleri: Mevcut Değil

Yazma Adresi: Ege Üniversitesi, İzmir (Türkçe uyarlama çalışması için sorumlu yazar adresi).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Skarzynski Tinnitus Ölçeği'nin orijinal versiyonunun kullanımı telif haklarına tabidir ve kullanımı için orijinal geliştiricilerin izni gerekebilir. Türkçe uyarlama çalışması 2020 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin klinik veya araştırma amaçlı kullanımı için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgileri, Türkçe uyarlamayı gerçekleştiren Bahar Baba veya Ege Üniversitesi

aracılığıyla temin edilmelidir.

Kaynaklar

Baba, B. (2020). *Skarzynski Tinnitus Ölçeği'nin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması*. Ege Üniversitesi, İzmir.

(Not: Orijinal Skarzynski Tinnitus Ölçeği'nin birincil geliştirme referansı, bu tezin Kaynakça bölümünde detaylı olarak sunulmuştur.)

Skarzynski Tinnitus Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır.

Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte (Baba, 2020) sağlanmadığından, burada listelenememektedir. Ölçek maddelerine tam erişim sağlamak için ilgili yayımlanmamış yüksek lisans tezi başvurulması gerekmektedir.